

بررسی راهبردهای توسعه مجتمع‌های طبیعت‌گردی در کویرهای ایران مبتنی بر گردشگری پایدار - مطالعه موردی کویر مرنجاب

ندا متولی‌باشی نایینی^{۱*}، حیدر جهان‌بخش^۲

۱- کارشناسی ارشد مهندسی معماری دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات ساوه، (neda.motavalli@gmail.com)

۲- دکترای تخصصی معماری، استادیار دانشگاه پیام نور

چکیده

کشور ایران رتبه پنجم به لحاظ وجود جاذبه‌های طبیعی و رتبه دهم جاذبه‌های باستانی در دنیا را داراست. آمارها نشان می‌دهد ایران در مقایسه با کشورهای پیشرو و حتی در میان کشورهای همسایه با وجود طبیعت چهارفصل و سابقه تمدنی و فرهنگی غنی و ظرفیت‌های بالقوه در زمینه جذب گردشگر، از موفقیت لازم برخوردار نبوده و سهم درآمد کشور از گردشگری در مقایسه با دیگر کشورها بسیار پایین می‌باشد. این موضوع در چشم‌انداز کشور و افق ۱۴۰۴ اهمیت بیشتری خواهد داشت. از سوی دیگر بیش از دوسوم جغرافیای ملی ایران متاثر از اقلیم گرم و خشک است و گستره کویر بخش زیادی از کشور را در بر گرفته است. در حالیکه برنامه‌ریزی برای جذب گردشگر در کویر و توسعه کویرگردی بسیار حایز اهمیت بوده و به نظر می‌رسد توجه به اصول گردشگری پایدار در حوزه طبیعت‌گردی و با هدف حفظ منابع طبیعی و پایداری زیست‌محیطی کویر ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. در این پژوهش تلاش شده است تا بر پایه مطالعات تطبیقی در حوزه گردشگری پایدار و طبیعت‌گردی در کویر و نتایج مصاحبه‌های انجام شده با متخصصین و کارشناسان حوزه گردشگری به خصوص در زمینه طبیعت‌گردی، چهارچوب‌های نظری و طراحی مجموعه‌های گردشگری کویرگردی در ایران استخراج و ارائه گردد. در پژوهش حاضر از روش تحلیل تماتیک مصاحبه‌ها و همچنین ارزیابی مزیت‌ها و چالش‌های موجود، برای دستیابی به اهداف تبیین شده استفاده شده و بر اساس یافته‌های تحقیق، الگوی طراحی مجموعه گردشگری در منطقه کویر مرنجاب که یکی از بکرترین کویرهای گردشگری پذیر کشور می‌باشد پیشنهاد شده است.

واژه‌های کلیدی: طبیعت‌گردی، کویرگردی، گردشگری پایدار، تحلیل تماتیک